

اقبال مهران، عباس؛
نیهیلیسم یا نفی فراروایت‌ها / مؤلف: عباس اقبال مهران. - قم: زلال کوثر، ۱۳۸۹.
۲۳۱ ص.

۹۷۸-۹۶۴-۷۸۹۹-۸۳-۳

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه ص ۲۲۹-۲۳۱ و همچنین به صورت زیر نویس.

۱. نیست انگاری (نیهیلیسم) ۲. نیست انگاری - تاریخچه ۳. انسان و نیست‌انگاری.
۴. مکاتب و نیست‌انگاری. الف. عنوان.

الف ۷ ن ۹ B۸۲۸/

نہیلیسم

یا نضی فرا روایت ہا

عباس اقبال مہران

نیهایلیسم یا نفی فراروایت‌ها

- مؤلف: عباس اقبال مهران
- ویراستار علمی: فاطمه اقبال مهران
- طراح جلد: مصطفی میرزایی
- ناشر: زلال کوثر
- چاپ: زلال کوثر
- نوبت و تاریخ چاپ: اول، بهار ۱۳۹۰
- شمارگان: ۱۰۰۰
- قیمت: ۳۰۰۰ تومان

تلفن پخش: ۰۹۱۸۹۱۱۹۸۳۹

❁ فهرست ❁

مقدمه: ۱۳

فصل اول: «نیست انگاری»

الف: معنای لغوی واصطلاحی: ۲۳

ب: دلایل ظهور و ایجاد نیهیلیسم: ۲۴

ج: ویژگی‌های نیست انگاری: ۲۶

۱-۱- نسبی انگاری معرفتی و اخلاقی: ۲۶

۲-۱- ترویج فساد اخلاقی: ۲۷

۳-۱- سکولاریسم تمام عیار: ۲۸

۴-۱- اخلاق ستیزی و دین گریزی: ۲۸

د: نسبت نیهیلیسم و الحاد: ۲۹

فصل دوم: «نیست انگاری از یونان تا دوره مدرن»

الف: تقسیم بندی نیست انگاری به لحاظ ماهیت: ۳۳

- ۱-۱- نیهیلیسم معرفت شناختی: ۳۳
- ۲-۱- نیهیلیسم مابعد الطبیعی: ۳۳
- ۳-۱- نیهیلیسم تاریخی - فرهنگی: ۳۴
- ب: تقسیم بندی تاریخ تمدن غرب براساس نیست انگاری: ۳۴
- ۱-۱- نیست انگاری کاسمو سانتریک یونانی - رومی: ۳۴
- ۲-۱- نیست انگاری شبه شریعت مابانه قرون وسطی: ۳۶
- ۳-۱- نیست انگاری اومانستی مدرن: ۳۷
- ح: نیست انگاری مدرن: ۳۸
- د: نیست انگاری از نوع نیست مدرنیسم: ۴۰

فصل سوم: «ادبیات نیهیلیستی»

- ادبیات نیهیلیستی: ۴۵

فصل چهارم: «فرهنگ دینی یا ضد دینی»

- الف: ویژگی فرهنگی دینی ۵۷
- ب: تعریف چند اصطلاح ۵۹
- ج: دولت تام گرا ۶۰
- د: سکولاریسم: ۶۲

فصل پنجم: «گمراهی»

- الف: دلایل گمراهی: ۶۹

ب: دو خط انحرافی: ۷۲

ج: معاوضه هدایت و گمراهی: ۷۴

فصل ششم: «تهوع»

الف: دلایل ظهور تهوع ۷۹

ب: هواپرستی و مراتب آن: ۸۱

عواقب نفس پرستی ۸۳

ج: چرا از چهارپایان گمراه ترند؟ ۸۶

د: عوامل حیات و مرگ ملت ها ۸۷

ه: ایمان و آرامش ۹۰

فصل هفتم: «لیبرالیسم یا ترویج سوداگری»

الف: لیبرالیسم از نسبی انگاری تا دین گریزی: ۹۵

ب: اصالت منافع فردی (اتمیستی میرایی) ۹۸

ج: نفی اخلاق و ایجاد سود طلبی و خودخواهی: ۱۰۱

فصل هشتم: «پروژهی ترس»

الف: تضادگرایی دنیای جدید: ۱۰۷

ب: ریشه های ترس از مرگ: ۱۰۹

ج: دل های بی خبر و پوشیده: ۱۱۱

د: رنگ خدا، ذکر خدا: ۱۱۳

فصل نهم: «مشکل شرق»

- الف: تضادگرایی دنیای جدید ۱۱۹
- ب: بهترین معیار شناخت: ۱۲۱
- ج: انگیزه انحراف از اصل توحید: ۱۲۳
- د: برچه کسی باید توکل کرد: ۱۲۴

فصل دهم: «آناستازی»

- الف: آناستازی چیست؟ ۱۲۹
- ب: جامعه‌ی دوره کلیسای پروتستانیسم: ۱۳۰
- ج: آناستازی از نوع کلیسایی: ۱۳۳
- د: آناستازی در جهان امروز: ۱۳۴

فصل یازدهم: «رابطه بین زراندوزی از دید یهود و پروتستانیسم»

- الف: تأثیر تفکر یهود بر جریان پروتستانیسم: ۱۴۱
- ب: پیمان خدا با یهود: ۱۴۶
- ج: سود پرستی یهود: ۱۴۸

فصل دوازدهم: «اگزیتا نیسالیسم»

- الف: دیدگاه اگزیتانیسالیسم ها: ۱۵۵
- ب: آزادی افسار گسیخته: ۱۵۹

فصل سیزدهم: «شادمانی‌های کوچک»

الف: معنویت، راهی به سوی شادمانی:	۱۶۵
ب: قلب سلیم:	۱۶۹
ج: آفات قلب سلیم:	۱۷۱

فصل چهاردهم: «نیپیلیسم از نوع نیچه»

فصل پانزدهم: «نژادگرایی راسیسم»

الف: دیدگاه‌های مختلف در مورد نژادگرایی:	۱۸۳
ب: اهداف پشت پرده	۱۸۶

فصل شانزدهم: «فمینیسم»

الف: فمینیسم روزنه‌ای در جهت هوا پرستی:	۱۹۳
ب: دیدگاه باستانی در مورد زن:	۱۹۵

فصل هفدهم: (گفتار پایانی)

ارجاعات تصاویر	۲۲۸
منابع و مواخذ:	۲۲۹

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه:

«امیدوارم دینی باشد که موجب تفرقه و تجزیه نشود. بلکه موجب پیوند و سازش باشد. زیرا آن چه بیش از هر چیز دیگری در زمان نیاز است افراد پل ساز (در امور بزرگ و کوچک) است. زمان ما نیازمند افراد پل سازی است که با همه مشکلات، نزاع‌ها و برخوردها، مشترکات را می‌بینند. امید وارم پل سازانی را ببینم که این معیارها و ارزش‌های مشترک را می‌پذیرند و می‌کوشند که بر اساس آن زندگی کنند.»

«کتاب ساحت‌های معنوی ادیان جهان: هانس کونگ»

در آغاز آهنگ آن را نداشتم که مقدمه‌ای را بر این نوشتار بنویسم اما زمانی که اندیشه‌ی فلسفی خودم را در این کتاب به پایان رساندم مجاب گردیدم تا به روشنگری ملایمی در این نوشتار دست بزنم و قبل از این که توسط صاحب‌نظران به نقد کشانده شوم، اندیشه‌هایم را کالبد شکافی نمایم. به همین منظور کوتاه سخنی در باره انگیزه‌هایم در این کتاب می‌گویم.

نیهیلیسم اندیشه‌ای بود که اولین بار توسط «هرمان یاکوبی» به کار گرفته شد، تفکری بود که با تولدش نوید گفتمان سکولار محور را به بشریت داد. این هیولای غیر منتظره آینده‌ای را در پیش روی تمدن‌ها قرار داد که ناقوس پوچ انگاری به صدا در آمد و تمدن فن سالار غرب را در جریان فکری منحنی قرار داد. به طوری که تمدن غرب به جای پاسخ گویی به اصل و اساس فطری بشر که همان دین و اندیشه‌های معنوی بود به یک دگردیسی با محوریت و رویکرد ضد دینی و ضد معنوی روی آورد. مدرنیسم با شعار «مرگ برمهتاب» جای خودش را به پست مدرنیسم داد و تهوع استنتاج این رویکرد بود.

در هم آمیختگی عناصر مذهبی و غیر مذهبی، تولد آدم‌های غمناک، افزایش مصرف گرایی و تدفین انگیزه‌های دینی در گورستان صنعت همه و همه نوید ایجاد دنیایی با محوریت و محبوبیت سود و سرمایه و این دنیایی کردن اندیشه‌های انسانی بود.

طرد تفکرات مابعد الطبیعی و سوق دادن انسان به اندیشه‌های پوزیتیویسمی نشان از ظهور تفکرات عقل محور و نفی مذهب گونه بود. تقدس مقدمات هگلی، افزایش گرایش دولتمردان به تفکرات ماکیاولی و دست آخر تعظیم در برابر اندیشه‌های کافکایی مسخ گونه، روند تهوع بشریت را تسهیل تر کرد. اخلاق در معادلات روزمره و بین المللی به دیده‌ی یک موجود اضافی که مانع می‌باشد نگریسته شد.

انسان‌های آنارشیسم باور در تظاهرات‌های خیابان اندیشه به راه افتادند تا به همه چیز دهن کجی نمایند.

در این بین ناخدایان بی خدایی همچون: آگوست کنت و دیگران به عنوان رادمردانی که پیروی از راه و تفکر ایشان تنها راه برون رفت از قضایا می باشد معرفی شدند.

هجوم اندیشمندان برای گشودن رموز این گره های پیچیده ادامه یافت اما هیچ راهی پدیدار نگشت بلکه در این بین میلیون ها انسان در آتش خودخواهی چند فیلسوف به گمراهی کشیده شدند.

ایجاد تفکرات نیست انگاری نتیجه ی دور شدن انسان ها از تعالیم انبیا و آموزه های الهی بوده است. و اگر نقی مذهب و دور شدن از ساحت های معنوی اتفاق افتاده و بشریت راه به گمراهی پیدا نموده همه نتیجه ی وجود سردمداران گمراهی بوده است که آگاهی بشریت به ضرر آن ها بوده است. ویژگی های کتاب:

- * تحلیل و بررسی جریان های انشعاب یافته از دل نجله ی نیهیلیسم
- * ارائه دکترینی با عنوان اخلاق اسلامی در برابر نظریه های لیبرالیسمی
- * استفاده از آیات و روایات در جهت بررسی ضعف این نجله فکری
- * طبقه بندی فصل های کتاب به گونه ای می باشد که یک روند منطقی و پیوسته ای را دنبال می کند و خواننده با روزه ای روبرو است که از این طریق آن می تواند با دیدگاه اسلامی به قضایا نگاه کند.
- * استفاده از تصاویر در جهت تفهیم بیشتر مطلب با تفسیر معنایی تا مفهوم با دیدگاه های دیگر نیز ارائه شده باشد.

در این اثر سعی شده است تا مفهوم نیهیلیسم از زوایای مختلف بررسی و مورد نقادی همه جانبه قرار گیرد. از این رو در فصل اول به معنا شناسی،

دلایل و ویژگی‌های این نحله‌ی فکری پرداخته شده است تا معنا و مفهوم این گرایش فکری استخراج گردد.

در فصل دوم به دوره‌های مختلف نیست انگاری و تقسیم بندی‌های آن از لحاظ ماهیت و تاریخی پرداخته شده است به این مفهوم که ساختار نیست انگاری از لحاظ شاخه بندی نیز مشخص شود.

در فصل سوم به مقوله‌ای به عنوان ادبیات نیهیلیستی پرداخته شده تا مخاطب با نوع ادبیات این نحله‌ی فکری آشنا شود و با ذهنیت رایج روشنفکران ادبی غرب مختصری آشنایی کسب کند.

در فصل چهارم به تعریف فرهنگ دینی و ضد دینی و همچنین ویژگی‌های این دو فرهنگ اشاراتی شده است تا مفهوم دولت تام گرا به پرده‌ی روشنایی در آید. در این فصل هدف آشنایی با فرهنگ دینی بوده تا مخاطب به اصل بودن این فرهنگ پی ببرد.

در فصل پنجم پدیده‌ای به نام گمراهی مورد بررسی از چند زاویه قرار گرفته به طوری که از این مقوله به عنوان یکی از راهبردهای اصلی گروه باطل جهت به ثمر رساندن اهدافشان یاد شده است. ویژگی بارز این فصل استفاده از آیات و روایات مرتبط با موضوع می‌باشد.

در فصل ششم جریانی با عنوان تهوع مورد بررسی قرار گرفته است. جریانی که منبعث از هواپرستی بوده و باعث عدم آرامش بشریت شده است. در فصل هفتم تفکرات نسبی انگاری با ماهیت لیبرالیسم و با شاکله خود خواهی به پرده نقادی کشانده شده‌اند تا جریان تفکری غالب تمدن غرب که همان رسیدن به اصالت منافع فردی می‌باشد روشن گردد.

در فصل هشتم به تضادگرایی‌های دنیا که منبعث از روحیه‌ی بی خبری و غفلت گونه می‌باشد پرداخته شده است.

در فصل نهم به مشکل تمدن شرق اشاره و راهکاری جهت خروج از این وضعیت ارائه گردیده و انگیزه‌های انحراف از توحید که مشکل بزرگ جامعه بشری بوده مورد بررسی قرار گرفته شده است.

در فصل دهم ابزارهای رایج کلیسا و سرمداران غرب که همان آناستازی به اشکال مختلف می‌باشد مورد کنکاش قرار گرفته همچنین مقایسه‌ای بین جامعه‌ی دوره قبل از پروتستانیزم با جامعه بعد از پروتستانیزم انجام شده است. در فصل یازدهم تاثیر تفکر یهود بر جریان پروتستانیزم و رابطه‌ی این جریان با ایجاد نیهیلیسم بررسی شده است.

در فصل دوازدهم دیدگاه‌های اگزیستانسیالیسم‌ها که نشأت گرفته از سوء تفاهم میان ساحت‌های معنوی و مادی می‌باشد و همچنین به آزادی افسار گسیخته نگاهی گذرا انداخته شده تا این نکته مورد تاکید قرار بگیرد که چرا مکتب‌های فکری غرب نتوانسته‌اند ستونی استوار برای جامعه بشری ایجاد نمایند. در فصل سیزدهم به مفهوم مختلف شادمانی از نگاه‌های گوناگون پرداخته شده است. تا مشخص شود زمانی شادمانی به سراغ انسان می‌آید که انسان با قلب سلیم زندگی کند.

در فصل چهاردهم نیهیلیسم از نوع نیچه‌ای آن معرفی و در قالب این گفتار تفکرات رایج در این نخله‌ی فکری مورد بررسی قرار گرفته شده است.

در فصل پانزدهم جریان راسیسم گرایی و اهداف پشت پرده‌ی این نوع تفکر و ارتباطش با اندیشه‌های عبرانی و نیهیلیسم پرداخته شده است.

در فصل شانزدهم به دیدگاه‌های مختلف در مورد زن با عنوان فمینیسم پرداخته شده و رابطه‌ی آن با نیهیلیسم مورد بررسی قرار گرفته شده است. در فصل هفدهم به جمع‌بندی فصل‌های قبلی پرداخته شده تا مخاطب بتواند به یک دید درست و متقن از این نحله‌ی فکری برسد. هدف اصلی این اثر نقد اندیشه‌ی اشخاص خاص نبوده، بلکه تحلیل، بررسی و ریشه‌یابی ایجاد این نحله‌ی فکری بوده، اما از آن جا که برخی از صاحب‌نظران اندیشه در این زمینه با شاخ و برگ پراکنی به اظهار نظر پرداخته اند، لذا به نقد اندیشه‌ها و دیدگاه‌های آن‌ها نیز پرداخته ایم. البته در همه‌ی این نقدها سعی شده تا «زبان علم و ادب» رعایت شود تا به شخصیت علمی و ادبی صاحب‌نظران اسائهی ادب نشود.

چند نکته:

* از پر شمارگی ارجاعات بوزش می‌خواهم. این ارجاعات را برای بهره بردن آن خوانندگانی گنجانده‌ام که به موضوعات فرعی که سخنی کوتاه در بارشان آورده‌ام رغبت می‌نمایند.

* در این ویرایش سعی بر آن داشته‌ام تا به گفتاری دراز راه ننمایم و خود و مخاطب را در ماهیت مسائل فلسفی گونه به گمراهی نکشانم، بلکه با حدس و ردهایم به شرحی نو و بیانی ساده نائل شوم تا مخاطب در گستردگی کلمات به خستگی میل ننماید.

* چنین می‌نماید که برخی از واژه‌ها و ترکیب‌ها در این نوشتار دچار

رجوع کند اما سعی شده با برهان‌های مستقل و بیانی نرم و سازگار این فکر به کهنگی پیش برود و جان‌مایه‌ی کلام سقراط که همانند «خودت را بشناس» می‌باشد مخاطب را اقناع نماید که با مذاکرات فرهنگستانی رایج در این اثر آشنا شود تا خود ایجاد کننده‌ی یک حرکت نوین گردد.

* ما پی برده ایم چون با تاختی نویی بر کتاب از سوی منتقدان و صاحب‌نظران روبه رو خواهیم شد، بهترین کار را آن دیدیم که به جای روی آوردن به نکته‌های کوچک در جست و جوی پاسخ به سوالات مطرح شده باشیم.

* بارها و سخت بر من تاخته‌اند که چرا در نوشتار به سخت گویی روی آورده‌ام - یا به سخن درست‌تر، با زبانی دوجندان با کلمات برخورد کرده‌ام - و این‌گونه بیان را سرلوحه تمامی اندیشه‌هایم فرار داده‌ام. باید بگویم که تفسیر و ترجمه اندیشه‌هایم را جز در این قالب نمی‌توانم بیان کنم چرا که روح سرکش من در میان انبوهی از روزنه‌های غریب به دنبال معنویتی گم شده می‌باشد که آن را جزء در این قالب نمی‌توانم پیام کنم.

در آخر می‌خواهم از تمامی کسانی که من را در سرودن این اثر یاری نمودند و به من باوراندند که ستون اندیشه‌هایم را در خاک الهی بسازم و با دلیل‌های داخل پُرانتزیشان خواستار حضورم در این اندیشه شدند و مرا تصدیق نمودند با چنین ترجمه‌ی ملایمی سپاسگزارم:

از دکتر محمد حسن مظفری (ریاست محترم مرکز گفت‌وگوی ادیان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی) که با راهنمایی‌هایش پرده‌ی جهالت را از دیدگانم کنار زد، جناب آقای مرتضی رحیمی زارچی (رئیس انجمن‌های

دوستی دفتر مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه) که حقیقت را دوباره بازگو نمود، جناب آقای کیومرث جاویدنیا (مدیر محترم مرکز مطالعات اروپای وزارت امور خارجه) که فرصتی برای از نو اندیشیدن را به من داد، سردار محمد صالح جوکار (رئیس سازمان بسیج فرهنگیان) که فکر این اتفاق نو را به من هدیه داد، سرهنگ حسن نوروزی (رئیس سازمان بسیج فرهنگیان استان همدان) که با محبت‌هایش امید را دوباره در دلم زنده کرد، سرهنگ سید مجتبی حسینی، جناب آقای اسدا... ربانی مهر (دبیر سرویس بین‌الملل روزنامه هگمتانه) که در تمامی مراحل یار و یاورم بود، جناب آقای محسن علیجانیان (مدیر محترم موسسه آموزشی، فرهنگی کوثر)، سرکار خانم احمدی که زحمت تفسیر معنایی تصاویر را بر عهده داشتند. سرکار خانم فاطمه اقبال مهران که زحمت ویراستاری علمی این اثر را بر عهده داشتند. و یرادر بزرگوارم حسن بی‌کسی که راهبردی برای افزایش مطالعه فراهم نمود.

عباس اقبال مهران

۱۳۸۹/۱۲/۱۲

abassaghbalmehran@yahoo.com